

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica štev. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasiló koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 30. marca 1915.

Št. 26.

Przemysl.

Kako je bilo v Przemyslu zadnje dni.

Iz vojnega poročevalskega stana se po-
roča o posameznostih zadnje dni pred pre-
dajo trdnjave »Tagespost«: Med obleganjem
trdnjave je bilo zdravstveno stanje posadke
prav dobro. Zadnje tedne pa, ko so se por-
cije zelo skrcile in je vsled tega nastopilo
pri posadki pojemanje sil, so se bolezni za-
čele širiti. Zadnji čas je bilo že polovico po-
sadke bolne in za službo nezmožne. Zvečer
pred 19. marcem, to je pred dnem zadnjega
izpada, je dobilo moštvo, da bi se še enkrat
dositega najedlo, iz ostankov zalog po dve
škatlji konzerv vsak mož. Vsled tega je ve-
liko mož zbolelo, celo umrli so nekateri, bo-
disi vsled nenavadne hrane, bodisi vsled
prehitrega zavživanja. Izpad dne 19. marca
je pokazal, da je moštvo oslabelelo. Težavno
so se pomikali oddelki naprej. Po vrnitvi
v trdnjavo so Rusi začeli napadati trdnjavo
od treh strani; ti napadi so bili izvedeni z
veliko energijo. Tri dni so trajali silni arti-
ljerijski boji, ponoči pa so se vršili infante-
rijski napadi, ki pa so bili do zadnjega od-
biti.

Ponoči od nedelje na ponedeljek so na-
pravili Rusi splošen napad in povsod je div-
jal boj, gromenje topov je neprestano stre-
salo zrak, prebivalstvo Przemysla je pa bilo
na takojenovanem Tatarskem griču, od-
koder je lep razgled iz bližine na Przemysl,
ter je z grozo zasledovalo odločilni boj. Na-
enkrat se je proti 4. uri zjutraj spel mogo-
čen ognjeni steber proti nebu in grozen, vse
preglasujoč gromovni vdar je pretrgal zrak.
Ruska infanterija je vsa prestrašena prene-
hala z napadanjem in šla nazaj. Utrdba za
utrdbo je zletela v zrak in se razletela v
kosce. Vse, kar je bilo v vojni uporabi, se
je razletelo ali pa je postalo žrtev požara.
Trdnjavski topovi so se razleteli, tudi mo-
gočni 30centimeterski možnarji, ki so do-
bili razstreljive naboje in so jih zamašili z
vrečami s peskom. Ostanki razstreljenih to-
pov so padali kilometer daleč. Moštvo je to
razdejanje dovršilo s tem, da je razbilo pu-
ške in celo cevi skrivilo. Trdnjava je izgi-
nila.

To je bilo v ponedeljek med 4. in 6. uro
zjutraj. Na letališču sta ostala še dva aero-
plana. Na tista dva so pomerili Rusi svoje
topove in ves prostor posuli z granatami in
šrapneli. Toda obe letali sta se nepoškodov-
ani dvignili iz dima, eden je odplul proti
Karpatom, drugi pa proti zapadu in je tudi
srečno ušel. Rusi so ustavili boj, razen boja
s topovi. Infanterija pa ni napravila nobe-
nega napada več. Pred temi dogodki, po
katerih je bil odposlan pooblaščenec (par-
lamentarec), je bila zbrana posadka in se ji
je sporočilo, kaj da se bo zgodilo. Oči bo-
jevnikov so se napolnile s solzami. Živil ni
bilo nič več, razen mesa zadnjih konjev in
ovsa zanje, ki so ga zadnje dni zmeli za
moštvo. Te ostanke so razdelili med mo-
štvo.

Zadnjo nedeljo pred predajo, ko ni bilo
več ne zrna, riža, ne repice, ne konzerv, so
kot zadnji dar ljubezni prinesli poveljniku
trdnjave spečenega goloba. General pl. Kus-
manek je ganjen sprejel ta dar kot zname-
nje spoštovanja in ljubezni, poslal ga je pa
nekemu hudo obolelemu.

Letalna pošta iz trdnjave je zahtevala,
kakor se sedaj naznanja, dvanajst letal in
sedem parov letalcev, ki so bili sestreljeni

in so deloma prišli ranjeni v ujetništvo.
Vажne papirje so letalci spravili na varno.

Zakaj Przemysl ni bil bolje založen z živili.

Navadno se trdnjave založijo z živili za
eno leto ali še za dalje. Zakaj da se ni zgo-
dilo to pri Przemyslu, ki se je držal 133 dni,
razlaga poročevalec Roda-Roda v »Neue
Freie Presse« takole:

Ko je končalo prvo obleganje Przemysla
je manjkalo trdnjavi sedem reči: špirita,
bencina, premoga, sardin, cigaret, vžgalic
in municije, 280 patron je bilo za vsako pu-
ško na razpolago, toda med tem ko je srbski
infanterist v obeh balkanskih vojnah
porabil le po 80 patron, je pošla našim vo-
jakom municija že v razmeroma kratkem
času. Sedanja vojna stavi ravno na uporabo
municije dosedaj nezaslišne zahteve. Čim
so se Rusi izpred Przemysla vsaj deloma
umaknili, se je poveljnik trdnjave s skrbjo
vpraševal: kako naj se odkrižam svojih ra-
njencev in bolnikov (v trdnjavi je takrat
razsajala kolera)? Kako naj spravim v trd-
njavo zadostno municije? Ceste so bile ta-
krat take, da po nji ni mogel noben voz.
Ranjenci, ki so se mogli količkaj gibati, so
morali peš do Sanoka, kjer se je nahajala
najbližja železniška postaja. Med tem so po-
pravile železničarske čete progo do Prze-
mysla in vlak za vlakom je drvel v trdnja-
vo, naložen z municijo, z municijo in zopet
le z municijo. Za dovažanje živil ni bilo ča-
sa. Pri tem pa so stale tri velike armade ob
Sanoku, ki so hotele jesti. Przemysl jih je
zalagal s konzervami, z moko, sprejemal in
hranil je njihove ranjence. Smodnišnice so
postajale polne, skladišča živil pa so se
manjšala. . . . Ko je sovržnik trdnjavo dru-
gič obkolil, je bilo treba že koj od začetka
štediti z živežem. Od decembra so dobivali
po trije možje 2 konzervi mesa na dan in po
1 hlebec kruha za teden. Že januarja so pri-
čeli klati konje, katerih je bilo 9000 v trd-
njavi. Tudi krme za živino je primanjkovala.
Krave, ki so radi mleka še ostale, so do-
bival eneko mešanico iz žagovine, soli in
krvi.

Kusmanek — Dimitrijevič.

Podmaršal Kusmanek, zapovednik pa-
dle trdnjave Przemysl, je rojen dne 16. sep-
tembra 1860 v Hermannsstadtu. Vojaško
akademijo v Dunajskem Novem mestu je
zapustil leta 1879., postal leta 1884 nadpo-
ročnik in leta 1888 stotnik. Od leta 1889 do
1893 je bil pridelen prezidijalnemu uradu
vojnega ministrstva in profesorjem višje
vojne šole. Leta 1894 je postal major, leta
1897 podpolkovnik in predstojnik prezidi-
jalnega urada vojnega ministrstva, leta
1906 generalmajor in leta 1910 podmaršal.
Najprej je bil divizijski zapovednik v Lin-
cu, pozneje v Ljubljani. Ko je prvič služil v
Ljubljani, se je poročil s svojo sedanjo so-
progo rojeno Zeschko. Lani je bil imenovan
za zapovednika trdnjave Przemysl. — Rad-
ko Dimitrijevič, zapovednik ruske armade, ki
je oblegala Przemysl, je znan izza zadnje
balkanske vojne. Udeležil se je strmoglav-
ljenja nekdanjega bolgarskega kneza Bat-
tenberškega, a je moral pobegniti na Rusko,
ko je Stambulov uprizoril protirevolucijo.
Služil je potem dolgo časa v ruski armadi,
a se pozneje vrnil v Bolgarijo in postal na-
čelnik generalnega štaba. V balkanski voj-
ski je zapovedoval tretji armadi, ki je otvo-
rila kampanjo pri Kirkilisjeju. Po balkan-
ski vojni je postal bolgarski poslanik v Pe-
trogradu, a čim se je začela sedanja vojna,

je zapustil svoje mesto in vstopil v rusko
armado. Pred kratkim je bil imenovan za
feldmaršala.

Kusmanek je brzojavil soprogi.

B u d i m p e š t a, 25. marca. »Pest. Lloyd«
poroča iz Raba od 24. t. m.: Soproga juna-
škega branitelja v Przemyslu generala in-
fanterije pl. Kusmaneka, ki prebiva v Ra-
bu, je danes sprejela od svojega soproga
brzojav, ki je bil oddan po padcu. Prze-
mysla. Telegram, ki je bil gospe pl. Kus-
manek poslan z Dunaja, vsebuje le poroči-
lo, da se g. inf. pl. Kusmanek počuti dobro.

Rusi in Francozi priznavajo junaštvo bra-
niteljev Przemysla.

K o d a n j. (Kor. ur.) »Politiken« poroča
iz Londona: Rusko armadno vodstvo se z
največjim spoštovanjem izraža o branitelju
Przemysla Kusmaneku in ga slavi kot hra-
brega in vztrajnega vojaka. Armadno vod-
stvo konstatira, da je bila municija uniče-
na, ko se je prepustil Rusom prostor.

Z e n e v a, 25. marca. Francoski listi
stavijo sicer na padec Przemysla velike upe
v vojaškem in diplomatičnem oziru, ob-
enem pa priznavajo hrabro brambo trdnja-
ve. Pišejo: Bramba trdnjave je bila heroič-
na in predstavlja slaven list avstrijske zgo-
dovine. Oblegani so se udali šele potem, ko
so bila zadnja sredstva izčrpana. Le glad,
pomankanje na municiji (streljivu) in bo-
lezni so premagale njihovo trdovratnost.
Braniteljem, ki so se dobro borili, je čestita-
ti. Brambi trdnjave je treba izkazati vso
čast. Od avgusta oblegana, je dokazala, kaj
vse zmore bojišče, če je dobro organizirano
in branjeno. Ruske operacije so bile vsled
Przemysla zelo ovirane. Bramba trdnjave je
bila ravnotako trdovratna, kakor napada-
nje in je avstrijskemu poveljniku in voja-
kom v največjo čast.

Poročilo ruskega generalnega štaba.

Petrograd. (Cenz.) Uradno poročilo
velikega generalnega štaba o predaji Prze-
mysla se glasi: Dne 22. marca je bila trd-
njava Przemysl od naših čet zavzeta. V ge-
neralnem stanu vrhovnega poveljnika je bi-
la v navzočnosti carja, vrhovnega poveljni-
ka velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča in
celega generalnega štaba zahvalna božja
služba s Te Deum.

Petrograd, 24. marca. (Cenz.) Zad-
nje dni pred predajo Przemysla je bilo naj-
manj 20.000 granat vsak dan izstreljenih iz
trdnjave proti Rusom. To je bilo zadnje de-
lovanje posadke in konec njihove ofenzive.
Zadnji čas so se ruske postojanke vsak dan
za en do dva kilometra pomaknile naprej.

Bili ste hraber in vitešk sovražnik.

Kristijanija, 24. marca. »Aftenpo-
sten« poroča iz Petrograda: Po predaji Prze-
mysla so bile generalu pl. Kusmaneku in
njegovim oficirjem izkazane vse vojaške časti. Ruski častniki so
pokazali največje občudovanje za hrabrost
in junaštvo poveljnika. General pl. Kusma-
nek je hotel oddati svojo sabljo. Odgovorilo
se mu je pa: Gospod general, pol leta ste se
upirali naši premoči, Rusija želi, da ob-
držite svojo sabljo. Bili ste vedno
hraber in vitešk sovražnik.

Koliko je bilo posadke?

Rotterdam, 24. marca. Rotterd. »Cou-
rant« poroča iz Londona: Po petrogradskih
vesteh je štela ruska oblegovalna armada

pri Przemyslu okrog 100.000 mož, avstro-ogrsko čete v trdnjavi pa le 25.000 mož. (To poročilo je treba sprejeti z rezervno. Uredn.)

Slovenci v Przemyslu.

Med posadko v Przemyslu je bilo tudi nekaj Slovencev. Vojaški krogi cenijo njihovo število nad 1000 mož. Bili so iz vseh slovenskih dežel, tudi več naših somišljenikov iz Koroške.

Ruske izgube zadnji čas.

Petrograd, 24. marca. Ruske izgube so zadnji čas znašale manj kakor 100 mož na dan. Streljanje iz trdnjave je bilo predvsem namerjeno proti severu in jugu, izpadi pa so se vršili proti vzhodu. V Lvov je dosedaj došlo 6000 ujetnikov iz Przemysla.

Z bojišč.

V Karpatih in na južnem bojišču.

Dunaj, 25. marca. Uradno se razglasi: 25. marca 1915 opoldne:

V Karpatih so naše čete na fronti zapadno od prelaza Uzsok odbile hude ruske napade.

Včerajšnji dan je v nekaterih odsekih potekel bolj mirno. 1500 mož nasprotnika je bilo vnovič ujetih.

Pri Wyszkwu se je ponesrečil sovražnikov napad na postojanke, ki smo jih zavzeli dne 22. t. m.

Na ostalih bojnih črtah se ni nič bistvenega zgodilo.

Na južnem bojišču so se zadnji čas vršili ob Donavi in Savi posamezni topovski boji.

Splošen položaj je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, feldmaršallajtnant.

Nemško poročilo.

Berolin, 25. marca. Veliki glavni stan.

Zapadno bojišče.

Razen brezpomembnih bojev na višinah ob reki Maas južnovzhodno od Verduna in na Hartmannswellerkopfu, ki še trajajo, se vršijo le artiljerijski boji.

Vzhodno bojišče.

Ruski napadi vzhodno in južnovzhodno od Avgustova, kakor pri Jednorozku severnovzhodno od Praszysza so bili odbiti.

Najvišje armadno vodstvo.

Ruski oklopni vlak zajet.

Monakovo, 25. marca. »M. N. N.« se poroča z dne 23. t. m. iz Budimpešte: Včeraj je bil en ruski oklopni vlak zajet od nekega avstro-ogrškega pionirskega oddelka. Pionirji so se ukopali v bližini železniškega nasipa in so pustili vlak drdrati mimo, nakar so razdrli progo 40 metrov daleč. Ko se je vlak vrnil, so ga sprejeli naši na straži stoječi pionirji s silnim streljanjem. Strojvodja je hotel rešiti vlak s polnim parom, pa je zavozil, nič hudega sluteč, na kraj, kjer ni bilo tračnic. Strojvodja in kurjač sta bila ubita, del vojakov je padel, ostali so se udali.

Na otoku Lemnos ni vojaštva.

Solun, 25. marca. Iz Lemnosa dospeli potniki poročajo, da na otoku Lemnos ni bilo izkrcanih ne angleških ne francoskih čet.

Krivi ruskega poraza na Mazurskem.

Kodanj. »Ruski Invalid« objavlja članek pod nadpisom »Rusko izdajalstvo«, v katerem piše: Ruski poraz na Mazurskem so zakrivali Nemcem prijazni izdajalski krogi. Izdajalstvo je razširjeno tudi v krogih visoke generalitete.

Milijon angleških vojakov.

Bruselj, 25. marca. (Cenz.) Po poročilih, ki jih je poslala belgijska vlada v Havre tukajšnjim zaupnim osebam, je novačenje na Angleškem sedaj doseglo prvi milijon vojakov, od katerih pa jih je vojaško izvežbanih šele polovica, toliko da jih morejo poslati na zapadno bojišče. Pred sredo ali celo pred koncem aprila pa bo šele mogoče prevažati angleške čete v večjem obsegu, ker je treba prej Kanal očistiti nemških podmorskih čolnov.

Boj za Dardanele.

Rim, 24. marca. Po nekem brzjavi iz Aten se mornarica zaveznikov pripravlja na nov napad na Dardanele.

Curih, 24. marca. Poročevalec »Tribune« na otoku Tenedos poroča, da so zavezniki izkrcali tam s 40 transportnih ladij 30.000 mož.

Milan, 24. marca. »Secolo« poroča iz Bukarešte, da so Rusi baje zbrali ekspedicijski kor 250.000 mož in 170 ladij v Odesi, da je postavijo na evropsko obal Turčije.

Grey o vzrokih sedanje vojske.

London, 22. marca. (Kor. urad.) Državni tajnik Grey je v nekem govoru o vzrokih sedanje vojske izjavil, da bi bila lahko priprosta konferenca med velesilami zbrala sedanjo vojsko, ako bi bila pritrdila Nemčija. Francija, Italija in Rusija so se julija 1914 izjavile za konferenco, po nasvetu Anglije se je predlagalo carju in nemškemu cesarju, naj se predloži spor razsodišču v Haagu. Nemčija je odklonila vsak predlog o taki rešitvi spora. Spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo, ki ga je izrabila Nemčija zato, da napove vojsko, bi se bil veliko lažje poravnal, kakor pred dvema letoma balkanska kriza, ki se je uspešno poravnala. Odklonili smo le brezpogojno obljubo, da ostanemo nevtralni, naj Nemčija nastopi še tako napadalno proti kakemu svojih sosedov. Zdaj vemo, da se je Nemčija tako pripravila na vojsko, kakor se pripravljala narod, ki hoče vojsko. Vemo, da se je Prusija v minulem stoletju v Evropi večkrat vojskovala, ker je hotela vojsko in to se je zgodilo tudi sedaj. Odložili smo se, da se to zdaj godi zadnjič. Pred vojsko že zdavnaj prej je obljubil Belgiji, da njene nevtarnosti Anglija nikdar ne prekrši, če jo bodo spoštovali tudi drugi. Če vpade Nemčija v Belgijo, smo bili dolžni, da nastopimo z vsemi svojimi silami. Bistven mirovni pogoj mora biti, da se obnovi in zagotovi neodvisno narodno življenje Belgiji in da se odškoduje, kolikor je to mogoče, za zadano ji grozno krivico. Zavezniki se bore za veliko idejo, da lahko žive evropski narodi neodvisno, da lahko svobodno narodno napredujejo, naj si so že mali ali veliki narodi. Nemci hočejo gospodovati narodom na celine, ne prinašajo jim svobode, marveč jih hočejo spraviti služnost Nemčije. Govornik rajši pogine ali pa zapusti kontinent, kakor da bi živel pod takimi pogoji. Wolffov urad pristavlja: Grey je zamolčal, da je šlo med balkansko krizo za konferenco, ki naj bi vzravnila koristi velesil na Balkanu. Spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo je zadeval le dve določni državi. Da bi odločila o tem konferenca neprizadetih velesil, ki niso bile udeležene, bi se ne ujemalo z dostojanstvom velesile in bi Rusija pridobila le čas da bi z mobilizacijo svoje velikanske armade onemogočila svobodno sklepanje konference. Katera velesila se je z vsemi sredstvi pripravljala za vojsko, dokazujejo po Angliji zatajevanje tajne pogodbe Anglije z Rusijo, s Francijo in z Belgijo. Celo »Times« so nedavno priznale, da ni Belgija vzrok, da se Anglija udeležuje vojske. Katera država dejansko ogrožuje svobodo malih narodov, kaže zgodovina angleške kolonialne države in način, kako uporablja Anglija za nasilnosti svoje brodovje v sedanji vojski.

Zanimivosti iz vojne.

Razgovor z ujetimi Rusi.

»Pesti Naplo« priobčuje od svojega korespondenta v Karpatih ta-le dopis, ki ga posnemamo iz »Slov. Naroda«:

»Črnovojnik je pristopil k našemu častniku in mu javil: Privedli smo 1900 ujetnikov.

Vzdihi ruskih vojakov so mahoma ponehali in z nekim strahom so gledali na nas ter čakali, kaj se bo z njimi prigodilo.

V naši družbi je bil prostovoljec, ki je dobro razumel ruski. Stopil je k enemu izmed ujetnikov ter ga vprašal:

— Iz katerega dela Rusije ste?

— Iz Tiflisa.

— Iz mesta ali pokrajine?

— Večina nas je prebivala v mestu. Mi smo vsi delavci.

— Kakšne narodnostia ste?

— Med nami so Tatarji, Čerkezi, rusificirani Grki, mi vsi smo iz Tiflisa.

— Ali veš, za kaj se bojuješ?

— Vsi to vemo. Delavci smo, ki čitamo časopise. Mi smo tiflijski kozaki našega batjuške, na mnogaja leta. To vojno je izzvala Nemčija in mi se za to bojujemo.

— Ali si rad zapustil svojo domovino?

— Sem, gospod! Tiflis se mora za vse zahvaljevati Rusiji. Prej nismo imeli ničesar, sedaj pa smo vsi premožni.

Dokler je trajal ta pogovor, so ostali vrlo pozorno poslušali, ne spregovorivši besedice. Ponudil sem Rusom cigarete. Vsi so jih radi in hvaležno sprejeli. Nato je enoletni prostovoljec vprašal ruskega narednika:

— Ali si vesel, da si prišel v ujetništvo?

— Ne!

— Pa je mnogo takih, ki so veseli!

— Ti pa niso iz Tiflisa. Priznati moram, da sem se bal ujetništva, ker so nam rekli, da nas boste vse obesili. Kasneje sem izvedel, da ste tudi vi dobri, kakor mi. Pri nas ne store nič zlega ujetnikom, dajejo jim jesti, kakor tudi vi nam.

— Alia bi se rad vrnil domov?

— O, da! Domov k svoji ženi in k svojim otrokom. Bilo bi prav, ako bi se med sabo ne sovražili in ne pretepali.

Med tem je prostovoljec opazil dva Rusa, ki sta stala popolnoma osamljena.

Stopili smo k njima in prostovoljec ju je nagovoril:

— Zakaj stojita sama?

Eden izmed njih je stopil par korakov k nam ter se čisto formalno predstavil:

— Fedor Gribojedov, pisatelj iz Tiflisa.

— A vi? je vprašal prostovoljec njegovega tovariša.

— To je moj sluga — je odgovoril Gribojedov mesto njega.

— Ali ste že dolgo v vojni?

— Pet mesecev.

— Vedno proti nam?

— Proti Nemcem sem se boril dva meseca, tri mesece pa v Galiciji in v Karpatih.

— Ali ste poznali prej Madjare?

— V književnosti poznam ime Jokajja, v zemljepisju pa Tokaj.

— Pa zakaj baš Tokaj?

— Ker se nahajajo v Tiflisu ob neki reki ogromni vinogradi, pa so mi pripovedovali, da izmed trt, ki so jih donesli iz tujine k nam, najbolj uspeva tokajska loza.

— Vi ste samo pisatelj?

— Da! Jaz sem neke vrste pesniškega pokoljenja. Rodbina Gribojedovih je znana v Tiflisu po tem, da je vsak njen član nekoliko pesniško navdahnjen.

— Ali smatrate vojno Rusije za upravičeno?

— Popolnoma. Nas so napadli, a mi se branimo. Mi nismo hoteli vojne, ali so nas prisilili, da zgrabimo za orožje.

— Kdo je vas prisilil?

— Nemčija.

— Ali se radi bojujete?

— To je moja dolžnost. Vsakega ruskega podanika dolžnost je, da brani svojo domovino, a te dolžnosti se zavedamo zlasti mi iz Tiflisa. Tiflis cvete samo od časa, odkar pripada Rusiji. Ogromna ta pokrajina je bila prej pozorišče neprestanih bojev. Sedaj je temu konec. Odkar smo pod ruskim gospodstvom, se je Tiflis razvil in sedaj je tiflijska pokrajina bogata in kulturna. Mi vsi se tega zavedamo in zato gremo z navdušenjem v boj, da branimo svojo domovino.

— Ali veste, da se Rusov na stotisoče vdaja?

— To niso Rusi.

Med tem so prinesli iz razrušenega železniškega poslopja guljaž. Prijeten vonj se je širil naokrog. Med ujetniki je nastalo živahno gibanje, mahoma je izginil red in disciplina. Gribojedov, ruski pisatelj, se je nalahko sklonil in tiho šepnil:

— Zmagovalec bo tisti, ki bo imel več guljaža.

Dnevne novice in dopisi.

Poziv o varčnosti z živili. Pred kratkim izvršeno popisovanje zalog žita in moke je prineslo pomirjajočo gotovost, da se bo moglo z zalogami, ki se nahajajo na Koroškem, izhajati do prihodnje žetve. Seveda je k te-

mu največja varčnost in umno sodelovanje prebivalstva neogibno potreben pogoj. Da moremo z živili do povojnega zaključka nam vsiljenega boja prebiti, je vlada prepovedala porabo nemešane moke za izdelovanje kruha in množino moke, pripadajočo na vsako glavo prebivalstva, določila s cesarsko odredbo dne 21. februarja l. 1915., drž. zak. št. 41. Ozirni na bližajoče se velikonočne praznike me napotijo, da izrecno opominim, da ti predpisi o uporabi moke v polnem obsegu veljajo tudi za čas teh praznikov in da vsled tega tudi zaradi velikonočnih praznikov nikakor ni dovoljena pomnožena poraba moke, temveč da se mora brezpogojno izhajati z množino moke, določeno v zgoraj imenovani cesarski odredbi. Posebno se še opominja, da ta cesarska odredba zapre porabo moke, prestopajoči dopušče množino, občutljive kazni. Ker ravno zadostuje dovoljena množina moke samo za izdelovanje za človeško hrano neizogibno potrebne peciva in močnate hrane, mora brezpogojno prenehati vsaka potrata moke po izdelovanju nepotrebne, četudi sicer navadnega velikonočnega peciva (kakor so šartliji, potice, krofi itd.). Na tem tudi dosejanja navada tega velikonočnega peciva poslom, posebno v gospodarskih družinah, ničesar ne more izpremeniti. Temveč se naglašja, da se nobeden posel ne sme s pravico pritožiti zoper svojega gospodarja v smislu poselskega reda, ako ni dobil o veliki noči imenovanega peciva. Istotako mora se tudi barvanje jajc o veliki noči po mogočnosti omejiti in s porabo tega važnega živila jako varčno postopati. Obračam se s polnim zupanjem do darežljivega in posebno patrijotičnega mišljenja, ki se je zopet in zopet izkazalo na najsijajnejši način, kakor tudi na pravo razsodnost koroškega prebivalstva, in sem trdno prepričan, da bode z največjo razumnostjo podpiralo vladne odredbe, ki so utemeljene samo s potrebnostjo varčevanja z živili. Celovec, dne 22. marca 1915. — C. kr. deželni predsednik: Dr. grof Lodron m. p.

Pater Abel o naših uspehih. Sloviti govornik in apostol med dunajskim moštvom, jezuit p. Abel, je 14. t. m. na shodu Katol. moškega društva v Währingu govoril o raznih pravičnih vojskah, ki jih je izvojevala Avstrija tekom zgodovine, ter se dotaknil tudi sedanje vojne in naših uspehov. Rekel je: »Če so Nemci s temi ogromnimi topovi (avstrijskimi!) prodrli v nepripravljeni Belgijo in dosegli take uspehe, ni nič čudnega. Če mi Avstrijci v Galiciji le počasi napredujemo, se ne sme pozabiti, da moramo vzdržati cel udar Rusov. Ravno vsled nepopisne hrabrosti avstro-ogrskih vojakov je bilo mogoče, da je mogel Hindenburg prodirati iz Vzhodne Prusije. Mi smo imeli neviden, a večji uspeh nego Nemci na Belgijskem.« Te besede p. Abela so sprejeli poslušalci, kakor poroča »Reichspost«, z velikim odobravanjem.

Podpore za družine vpoklicanih. Opozarja se, da podpore potrebni svoji vpoklicanega moštva pri mornarici naj ne vlagajo svojih prošelj za podporo pri vojnem ministru, mornariški oddelek, ampak da store to pri vojnopomožnem uradu c. kr. deželne vlade v Celovcu.

Dopust za poljsko delo. Moštvo, ki je v Celovcu v takozvanih rekonvalescentnih domovih, dobi dopust od 1. do 15. aprila, da pomaga opraviti poljsko delo in sicer dobijo ta dopust posestniki, posestniški sinovi in hlapci.

Zbirka za koroške vojaške pohablence. V celovškem političnem okraju znašajo dosedanje zbirke za koroške vojaške pohablence 3282 K 27 v.

Zasilno rezervno bolnišnico v kn.-šk. palači so izpraznili in bolnike transportirali v zasilno bolnišnico pri Sandwirtu, ker bi v slučaju nalezljivih bolezni morali zapreti palačo in bi bilo poslovanje cerkvene oblasti tako onemogočeno. To vedo seveda vsi pametni ljudje, le gotovi ljudje v Celovcu nočejo tega razumeti; razumeli pa bi takoj, če bi bil kn.-šk. ordinariat kontumaciran in bi na primer ne mogel dati kakemu na vojsko poklicanemu vojaku za hitro ženitev potrebne dispencije od vseh oklicev.

Zvišanje maksimalnih cen za goveje meso in mleko. Ker je zadnji čas cena živini zelo poskočila, se je morala maksimalna (najvišja) cena, ki je veljavna za Celovec in

Beljak, zvišati. Maksimalna cena govejega mesa za pitane vole znaša po treh kakovostih 2 K 60 v, 2 K 40 v in 2 K za kilogram, za druge vole in krave 2 K 20 v, 2 K in 1 K 80 v za kilogram, za bike 2 K, 1 K 92 v in 1 K 60 v za kilogram. Tudi za mleko se je morala z ozirom na podraženje močnih krmil in prodajo krav mlekaric zvišati maksimalna cena za liter mleka od 28 v na 30 v. Maksimalne cene se bodo v bodoče v začetku vsakega tedna preskusile.

Prošnja v Spod. Dravbergu je podeljena gospodu župniku Volbenku Serajniku v St. Lipšu pri Rajneku.

Pobegla tička. Dne 23. t. m. sta pobegnili iz zapore 7. pešpolka v Celovcu, ko se je menjala postajna straža, Jožef Burggraf in J. Gregori, ki je v jeseni zabodel v Kolmanovi gostilni civilista Kramerja. Oba je zasledila policija. Gregori je grozil, da so ga morali zvezati. Tička so oddali postajni straži.

Novi predpisi glede kruha in peciva. »Wiener Zeitung« priobčuje ministrsko naredbo, s katero se deloma izpreminja določba ministrske naredbe z dne 30. januarja glede kruha in peciva. S to naredbo se politične deželne oblasti že pooblašajo, da lahko omejé proizvodnjo drobnega peciva ali pa popolnoma prepovedo. Proizvajanje nesolajenega prepečenca je dopustno samo z dovoljenjem politične oblasti. Izdelovanje slaščic je dovoljeno samo s to omejitvijo, da smejo rabiti za testo samo eno petinko od celotne teže pšenične in ržene moke. V veljavi ostane določba, da smejo slaščičarji samo dvakrat na teden izdelovati pecivo. Sicer pa se v kratkem preuredi po določenem načrtu vsa preskrba s kruhom in pecivom, čim bodo izgotovljene krušne karte.

Iz Lvova. »Dziennik Kijowski« poroča: Lvovski kolodvor je podoben kaki srednji ruski železniški postaji; loči se po številnejših vojaških stražah in po strožjih predpisih za civiliste, ki jih je med potniki sploh malo videti. Med potniki opazimo največkrat soproge ruskih častnikov, usmiljenke, ruske trgovce, ruske žide. Železniško osebo je na kolodvoru je rusko. Šele za kolodvorom se začneja stari Lvov. Hoteli so prenapolnjeni, a ne predragi; tudi v restavracijah in kavarnah ni posebne draginje. Služabništvo z Rusi govori rusinsko; Rusi tudi vpletajo poljske izraze. Ulice so umazane. Le sredi mesta je lepši red. Promet ima značaj prometa v velikem taborišču. Skupine ujetnikov, vozovi z zaplenjenim orožjem; čete, ki se vračajo z bojišča ali hitijo na bojno polje. Vmes so tovarni vozovi z živili in drugim blagom. Središče vsega življenja za civilno prebivalstvo je mestna hiša, kjer uraduje mestni načelnik Rutowski, posredovalec med meščani in med novo vlado. Napisi so še poljski; le na novih med vojsko otvorenih prodajalnah so ruski. V navadnem občevarju še prevladuje poljski jezik; le v pogovorih z Rusi si meščani pomagajo z rusinsčino.

Vojnopoštni paketni promet k armadi. Na c. in kr. vojno ministristvo in c. in kr. vrhovno armadno poveljstvo je z različnih strani došla zahteva, da se za velikonočni čas otvori vojnopoštni paketni promet. Vojna uprava, po skrbnem preudarku vseh merodajnih okoliščin, žal, ni v položaju, da bi to željo izpolnila. Vremenske in cestne razmere so tačas za vojnopoštni paketni promet v večjem obsegu skrajno neugodne. In da bi se promet razvil v večjem obsegu, je vsekakor gotovo, kakor uče izkušnje o minolem Božiču, kajti domači bi v svoji želji, da svojim na bojišču pošljejo čim obilnejše velikonočne darove, gotovo izkoristil dano prilžnost v to, da bi v večjih množinah pošiljali jestvine, ki se hitro pokvari, in druge užitne stvari, ki ne pospešujejo zdravja čet. O Božiču izdano svarilo, da naj se ne razpošilja stvari, ki se hitro pokvari, se je namreč v najširšem obsegu popolnoma preziralo. Posledica je bila ta, da je bila vojna pošta preplavljena s pošiljatkami, ki dolgotrajnega prevažanja z železnico, avtomobilom in kmečkimi vozovi na eni strani, ali pa dolgega ležanja, ki so ga nalagale operative razmere, na drugi strani niso prenesle ter zato mnogokrat dospele na določeni vojnopoštni urad v neužitnem stanju, vrhu tega so pa pokvarile še mnogo drugih pošiljatev, ki bi bile same po sebi ostale uporabne. Tako je bilo najširšim slojem prebi-

valstva odtegnjenih mnogo za ljudsko prehrano važnih živil in dotični stroški, ki jih je marsikdo težko zmogel, so bili brez vsakega haska izdani. K temu prihaja v poštev tudi okolnost, da je oskrba čet jako dobra in zasebne pošiljatve jestvin nepotrebne. Namesto izostalega velikonočnega paketnega prometa se bo pa kmalu po Velikonoči, ko je pričakovati izboljšanja vremenskih in cestnih razmer, omogočilo pošiljanje poletno-opremnih predmetov in poletnega perila ter poleg tega tobaka in cigaret. S strogo omejitvijo vojnopoštne pakete za koristne stvari, izključivši vsako nepotrebno vsebino, se utegne posrečiti, da se promet vnaprej omeji na tisto mero, ki jo bo mogoče zmagati z razpoložljivimi transportnimi sredstvi, omejenimi še z dovažanjem neobhodnih potrebščin. Najvišja teža se bo zopet določila s 5 kg, največji obseg s 60 cm v vsaki smeri in enotna cena s 60 vin. Izpeljava paketnega prometa se bo topot v toliko drugače vršila, da se paketi ne bodo oddajali na vseh vojnopoštne uradih naenkrat, marveč v posameznih skupinah. Ako ne nastopijo kake ovire, se bodo od 12. aprila dalje prvi dnevi vsakega tedna določili za oddajo paketov na vojnopoštne urade določene skupine. Številke posameznih vojnopoštne uradov in za oddajo določeni dnevi se bodo vsakokrat razglasili v dnevnih listih in nabili v poštnih uradih, tako da bo domačim dana prilika, da ob skrbnem ravnanju po predpisih lahko pravočasno oddajo pakete. Za čas od dne 12. aprila do vštete 16. aprila se bodo mogli pri vseh paštnih uradih oddajati vojnopoštni paketi za naslednje vojne pošte: Štev. 6, 9, 11, 16, 20, 22, 25, 28, 34, 37, 39, 41, 43, 51, 54, 55, 56, 61, 64, 69, 76, 81, 83, 85, 101, 113, 116, 119, 121, 124, 125, 129, 133, 136, 141, 145, 151, 168, 170, 186, 187, 188, 202, 300, 301, 302, 303, 305, 307, 308, 310, 313, 314, 315, 316, 317 in 318.

Najnovejša poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Siloviti boji v Karpatih. — Uspehi naših čet v Bukovini.

Dunaj, 27. marca. Uradno se poroča: S težkimi izgubami za sovražnika so se na karpatski fronti izjalovili ponovni močni ruski napadi na višine pri Banyavölgy in na obeh straneh doline Laborce. Južno od Laborczreva se vrše boji z veliko silovitostjo.

V Bukovini so naše čete severovzhodno od Črnovic po ljutem boju vrgle močnejše ruske sile nazaj do državne meje, osvojile več krajev, ujele nad 1000 Rusov in zalepile dva topa.

Na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji ni nobene izpremembe.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Odbiti ruski napadi v dolinah Ondave in Laborce. — 1430 Rusov ujetih.

Dunaj, 28. marca. Uradno se poroča: Ruske napade v dolinah Ondave in Laborce smo krvavo odbili. Boj na višinah na obeh straneh teh dolin od včeraj zjutraj ponehava. Čez dan in ponoči se je vršil le artiljerijski boj in streljanje iz pušk. Na ostalih delih karpatske fronte tudi nadalje trajajo trdovratni boji. Ujeli smo 1230 Rusov.

Pri zasledovalnih bojih v severni Bukovini smo ujeli nadaljnjih 200 Rusov.

Položaj na Rusko-Poljskem in v zahodni Galiciji je neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Ruski napadi proti Vzhodni Pruski.

Berolin, 28. marca. Veliki glavni stan: Ruske napade v Avgustovskem gozdu smo odbili. Med Pisekom in Omulewom so napravili Rusi več napadov, ki so se pa vsi izjalovili v našem ognju.

Pri Wachu smo ujeli 900 Rusov.

Najvišje armadno vodstvo.

ODKRITA ZAROTA V RUSIJI.

Berolin, 28. marca. V Petrogradu so zasledili revolucijska stremjenja. Obesil se je policijski častnik Dementkov, ki je vodil zaroto.

KRVAVI UPOR V TOMSKU.

Hamburg, 28. marca. (Kor. ur.) »Hamb. Fremdenblatt« poroča: Stockholmski list »Aften Bladet« objavlja pismo iz Tomska v Sibiriji o revoluciji pri prebiranju vojaških novincev. Prebivalstvo nekaterih rodov se je za barikadami bojevalo z vojaštvom. Čete so mogle le s pomočjo topov in strojnih pušk premagati upornike. Ljudstvo je zelo ogorčeno nad ruskimi zatiralci.

KITAJCI V TROJNEM SPORAZUMU?

Berolinski listi poročajo, da je prispela v Moskvo deputacija odličnih Kitajcev, ki je izjavila merodajnim ruskim krogom, da Kitajska želi pristopiti trojnemu sporazumu.

ŠPANSKE PRIPRAVE.

Pariz, 28. marca. (Kor. urad.) »Petit Parisien« poroča iz Madrida: Španski ministrski svet je sklenil, da vpokličejo istočasno z letnikom 1915 še 30.000 mož pod orožje, ki jih tri mesece urijo v orožju, nato pa odpuste.

Pariz, 28. marca. (Kor. urad.) »Temps« poroča iz Madrida: Ker je ministrski svet sklenil, da se izredno vpokliče 30 tisoč mož pod orožje, so nastale vesti, da se je to zgodilo vsled nespornosti španske vlade z neko vojujočo se državo. Ministrski predsednik odločno zanikava te vesti in izjavlja, da je španska vlada v najboljših odnosih z vsemi vojujočimi se državami in da hoče ohraniti najstrožjo nevtrality. Vpoklic se je odredil, da bo v slučaju mobilizacije teh 30.000 izvežbanih namesto rezerve mobiliziranih.

MORATORIJSKE ODREDBE V ITALIJI.

Rim, 27. marca. Da se pomore v stiskah se nahajajoči srednji in mali trgovini v onih mestih, ki žive od tujkega prometa, se namerava rok za menjice, glaseče se na zneske do 3000 lir, ki zapadejo 31. marca in 15. aprila podaljšati za 50 dni.

Darovi

za nove orgle v Skočidolu.

Za nove orgle v Skočidolu so darovali: Luka Lasnik 400 K. Šimen Birger 400 K. Urban Jančnik 300 K. Lovrenc Kandolf 300 kron. Neimenovan 150 K. Hranilnica v Podravljah 100 K. Janez Vošpernik 100 K. Janez Šervicelj 100 K. Urban Heber 100 K. Marija Šervicelj na Dunaju 100 K. Maria Gabriel 100 K. Leopold Schiller 60 K. Janez Schiller 50 K. Ana Gröblaher na Kostanjah 50 K. Jernej Pihler 50 K. Lovrenc Trupe 50 kron. Janez Schitelkopf 50 K. Ignacij Šelander 50 K. Franc Šervicelj 50 K. Anton Kernjak 50 K. Anton Belohubij 50 K. Jakob Kolman, natakari, 45 K. Tomaž Ulbing 40 K. Matija Vošpernik 40 K. Peter Schiller 40 K. Janez Ulbing 40 K. Anton Oraš 40 K. Tomaž Šervicelj 40 K. Tomaž Oraš 40 K. Janez Špicer 30 K. Andrej Šuster 30 K. Neimenovan 25 K. Franc Rajhman, pismonoša, 20 K. Č. g. Nagl, župnik na Obrskem, 20 K. Č. g. Martin Kovač, stolni župnik in korar v Celovcu, 20 K. Martin Kuhler 20 K. Marjeta Birger 20 K. Primož Kunstl 20 K. Ana Kollman v Skočidolu 24 K. Janez Stangl v Beljaku 20 kron. Tone v Goričah 20 K. Ana Uršic 20 K. Janez Weber 20 K. Janez Čajnik 20 K. I. Sturm, Vernberg, 20 K. Marija Kulnik 20 K. Jaka Spicer, uradnik, 20 K. N. Hoja na Žlebu 20 K. Grofica Olga Mihalovič 20 K. Edmund Sarnitz 20 K. Heinz Anton, uradnik, 20 K. Jakob Fuger 20 K. Ana Čajnik, Žlebo, 20 K. Jožef Janda 10 K. Jožef Belohubij 10 K. Anton Salošnik 10 K. Anton Balušnik 10 K. Jurij Marinič 10 K. Franc Regačnik 10 K. Č. g. Franc Schanbach, dekan, 10 K.

Peter Šelander 10 K. Jožef Graner 10 K. Terezija Rader 10 K. Franc Mamie 10 K. Franc Trap 10 K. Tomaž Kajšnik 10 K. Peter Schiller v Beljaku 10 K. Ivan Hochmüller v Beljaku 10 K. Janez Čajnik v Dulah 10 K. Matilda Dravc 10 K. Terezija Čajnik 10 K. Kristijan Reiner v Beljaku 10 K. Marija Bloš 10 K. Janez Zelot 10 K. Eliza Winkler 10 K. Martin Šuster 10 K. Franc Schitelkopf 10 K. Ana Kolman 10 K. Neža Benhard 10 K. Lovrencovi v Novivsi 9 K. Janez Smole 5 kron. Blaž Cesar 5 K. Franc Šuster 5 K. Terezija Štoc 4 K. Valentin Ciesciutti, hlapec, 3 K. Jakob Kamnik 2 K. Tomaž Florjančič 2 K. Lucija Birger 1 K. Jožef Cenik 2 K. Neimenovan dobrotnik je naročil za cerkev tudi lep bel mašni plašč in mašno knjigo za 200 K. — Vsem blagim dobrotnikom izreka cerkveno predstojništvo v Skočidolu iskreni: Bog plačaj stotero!

Loterijske številke:

Trst, dne 24. marca: 19. 48. 69. 29. 89.
Dunaj, dne 27. marca: 65. 5. 27. 30. 22.

Vabilo

na

občni zbor

Posojilnice v Globasnici,

ki se vrši

dne 11. aprila 1915 ob 10. uri dopoldne
v posojilniški pisarni

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev.
2. Sklepanje glede čistega dobička.
3. Volitev načelstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Spod. Dravbergu

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se vrši

v četrtek, dne 8. aprila 1915 ob 2. uri popoldne v posojilničnih prostorih »Narodnega doma« v Spodnjem Dravbergu.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem obnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1914.
4. Volitev načelstva in računskih pregledovalcev.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih združnikov.

Odbor.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje**Hotel Trabesinger**

v Celovcu, Velikovaška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se vljudo priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Gostom-abstinentom se postreza z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.